

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ начальника відділу освіти та
молоді Рожищенської РДА
від «25» квітня 2017 року № 77**

**Начальник _____ І.Б.Кузава
«25» квітня 2017 року**

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 16-ОП
про надання домедичної невідкладної допомоги працівникам
при нещасних випадках**

1. Загальні положення

При нещасних випадках дуже важливо до приїзду лікаря своєчасно надати домедичну невідкладну допомогу потерпілому.

Алгоритм послідовності при наданні домедичної невідкладної допомоги:

1. Вивести потерпілого з оточення, де стався нещасний випадок.
 2. Вибрати найзручніше положення, що забезпечує спокій.
 3. Визначити вид травми.
 4. Визначити загальний стан потерпілого, встановити, чи не порушені функції життєво важливих органів.
 5. Розпочати проведення необхідних заходів:
 - зупинити кровотечу;
 - зафіксувати місце перелому;
 - вжити реанімаційних заходів: штучне дихання, зовнішній масаж серця;
 - обробити ушкоджені частини тіла.
 6. Одночасно з наданням допомоги необхідно викликати швидку допомогу або підготувати транспорт до відправки потерпілого до найближчої медичної установи.
 7. Повідомити начальника відділу освіти та молоді про те, що трапилось.
- Важливо знати обставини, при яких сталася травма, умови, які спонукали до її виникнення, та час, годину і навіть хвилини, особливо, коли потерпілий утратив свідомість.

2. Надання допомоги при ураженні електричним струмом

Головне при наданні першої допомоги — якнайшвидше звільнити потерпілого від дії струму.

Для звільнення потерпілого при ураженні електричним струмом необхідно:

- вимкнути рубильник або викрутити запобіжник;
- вимкнути мережу живлення електроенергією;
- сухою палицею відкинути від потерпілого провід, який знаходиться під напругою, від електричних проводів.

При напрузі в установах до 1000 В можна взятися за сухий одяг потерпілого, не торкаючись відкритих частин тіла. Слід користуватися гумовими рукавичками або намотати на руку шарф тощо. Рекомендується стати на ізолюваний предмет. У випадку судорожного обхвату потерпілим електричного проводу, розгорнути руки потерпілому, відриваючи його від проводу послідовним відгинанням пальців. При

цьому працівник, який надає допомогу, повинен бути у діелектричних рукавицях і знаходитись на ізолюючій від землі основі. При напрузі в електричних установках понад 1000 В рятівник повинен одягти діелектричні боти, рукавиці і діяти діелектричною штангою.

Якщо після звільнення потерпілого від дії струму він не дихає, то потрібно негайно приступити до штучного дихання і непрямого масажу серця. Найбільш ефективним методом штучного дихання є «з рота в рот» або «з рота в ніс». Робиться це таким чином: зробивши 2—3 глибоких вдихи, особа, яка надає допомогу, вдуває через марлю повітря зі свого рота в рот або ніс потерпілого. При вдуванні повітря через рот, особа, що надає допомогу, закриває пальцями ніс потерпілого; при вдуванні через ніс потерпілому закривають рот. Частота вдування повітря потерпілому повинна бути 12—13 разів на хвилину.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу йому потрібно разом із штучним диханням робити масаж серця. Робиться це так: особа, що надає допомогу, долонями двох рук натискує на нижню частину грудної клітки потерпілого з силою, щоб змістити її на 3—4 см. Після кожного натискування потрібно швидко забирати руки з грудної клітки, щоб дати можливість їй випростатись. У такій ситуації операції чергуються. Після 2—3 вдувань повітря роблять 4—6 натискань. Перші ознаки того, що потерпілий приходить до свідомості, — поява самостійного дихання, зменшення синюватості шкіри, поява пульсу.

3. Надання допомоги при пораненні й кровотечі

Перша допомога при пораненні та кровотечі зводиться до обережного накладання на рану індивідуального пакета.

Якщо індивідуального пакета немає, для перев'язування використовують чисту тканину (носову хустину).

При кровотечі необхідно підняти поранену кінцівку, закрити рану перев'язувальним матеріалом і притиснути ділянку біля неї на 4—5 хв, не торкаючись рани пальцем. Після цього рану треба забинтувати. Якщо кровотеча продовжується, слід здавити кровоносні судини згинанням кінцівок у суглобах або притискуванням джгутом чи закруткою.

При накладанні джгута місце обкладання обгортають м'яким матеріалом. Потім джгут перетягують, поки не припиниться кровотеча.

За відсутності гумової стрічки для джгута використовують інші матеріали (мотузку, ремінь тощо).

Через годину після накладання джгута його полегшують на 5—10 хв, щоб не виникла небезпека омертвіння знекровленої шкіри. При пораненні великих судин ший і верхньої частини грудної клітки джгут не накладається. Кровотеча зупиняється натисканням пальцем на уражену судину у самому місці поранення.

4. Допомога при переломах, вивихах, розтягненні зв'язок суглобів, ударах

При переломах, вивихах необхідно покласти потерпілого у зручне положення, щоб уникнути рухів пошкодженої частини тіла. Це досягається шляхом накладання шини так, щоб були надійно закріплені два сусідні з місцем пошкодження суглоби, а якщо перелом плеча чи стегна — то три суглоби. Шина повинна бути накладена так, щоб її центр знаходився на рівні перелому, а кінці накладалися на сусідні суглоби по обидва боки перелому.

Особливо небезпечні травми хребта. У таких випадках необхідно обережно, не

піднімаючи потерпілого, підсунути йому під спину дошку, щит, двері тощо.

При переломі ребер потрібно міцно забинтувати груди.

При переломах і вивихах ключиці у під'язову западину кладуть вату або інший матеріал, згинають руку в лікті під прямим кутом і прибинтовують її до тулуба.

При розтягненні зв'язок суглобів підняти хвору кінцівку догори, накласти холодний компрес та тісну пов'язку.

При ударах — забезпечити потерпілому повний спокій, накласти холодний компрес.

5. Перша допомога при опіках, теплових ударах

При наданні допомоги при опіках, теплових ударах слід швидко припинити дію високої температури.

Місце опіків кислотами ретельно промивають струменем води протягом

10—15 хв, потім обпечене місце промити 5 %-м розчином перманганату калію або 10 %-м розчином питної соди. На місце опіку накладають бинт. Місце опіків їдкими лугами промивають проточною водою протягом 10—15 хв, потім слабким розчином оцтової кислоти. Місце опіків накривають марлею.

При опіках очей електричною дугою роблять холодні примочки з розчину борної кислоти, потім потерпілого направляють у медичний заклад.

При появі ознак теплового або сонячного удару потерпілого негайно виводять на свіже повітря або в тінь, потім на голову і серце кладуть холодні компреси, дають пити велику кількість холодної води, у тяжких випадках потерпілого обливають холодною водою.

При припиненні дихання або його утрудненні потерпілому роблять штучне дихання.

6. Допомога при обмороженні, переохолодженні

Обмороження виникає при місцевій дії холоду на тіло.

Розрізняють три ступені обмороження: I — побіління, втрата чутливості; II — почервоніння і поява пухирів; III — омертвіння тканини, які набувають бурочервоного кольору.

При обмороженні I ступеня слід розтерти обморожені місця сухою теплою тканиною до почервоніння. При обмороженні II—III ступенів накласти стерильні сухі пов'язки і негайно доставити потерпілого до лікарні. При легкому ступені переохолодження тіло розігрівають розтиранням, дають випити кілька склянок теплої рідини. При середньому і тяжкому — тіло енергійно розтирають вовняною тканиною до почервоніння шкіри.

7. Перша допомога при отруєнні

При отруєнні потерпілого слід напоїти розчином питної соди, водою. При отруєнні лугом потерпілого поють оцтовою водою, лимонним соком. При наявності підозри на розрив шлунка, потерпілому не слід нічого давати пити, а негайно транспортувати у лікувальний заклад.

При харчовому отруєнні потерпілому кілька разів промивають шлунок до появи чистих промивних вод. Потім дають багато чаю, але не їжу. Якщо після отруєння пройшло 1—2 год, і отрута надходить зі шлунку, викликати блювання немає

сенсу, слід дати проносний засіб. Для зменшення всмоктування отрути слизовою оболонкою шлунково-кишкового тракту потерпілому можна дати розведені крохмаль або молоко. Щоб запобігти зупинці дихання і кровотечі, необхідне постійне спостереження за потерпілим.

РОЗРОБИВ:

Спеціаліст господарчої групи _____ Ільчук Н.Л.

УЗГОДЖЕНО:

Спеціаліст з юридичних питань _____ Матишнюк О.Ф.

Голова районного комітету профспілки працівників освіти _____ Новосад Л.Й.
